

СЕНТЕРҮ ЯЛАВЭ

1944 җулхи майн 5-мөшәнченпе тухать

Муркаш район хаҗачё

20 (7553) №

Шамат кун, 2008 җулхи мартан (пуш) 15-мөшө

Хакё иреклё

Хёл асатавён уявёнчен

Хавас кәмәл-туйампа, таша-юрәпа

көтсе илчөс район җыннисем Җуркуннене

Җуркуннехи пәрремөш уяв – Хёл асатавён уявё кәсал Пётём тәнчери хөра-рәмсен күнөпө, Мән саварнипе пөр вә-хата килчө. Хёл асатавён уявөсем Мур-кашра мартан 8-мөшәнчө, Мән Сөнтөрте мартан 9-мөшәнчө иртрөс. Җавна май тулли кәмәлтан саванма, пөр-пөрне уявөсем саламлама, парне-сем пама, ташлама-юрлама сәлтәвө-сем те, майөсем те ытларах пулчөс.

Сәлтәвөсем тенөрен, Хёл асатавён уявөне район центрне пухәннисене уявө-семпе саламланә май район пусләхө Ю.А. Иванов та вөсене асәнмасәр ирт-мерө. Акә Муркаш районө иртнө җул

итогөсемпе республикәри экономика амәртәвөнчө япәх мар кәартусем тума пултарнә, ытти районсем хушшинчө виҗсөмөш вырән сөнесе илнө.

Районөпе пөтөмпө 1 миллиард та 163 миллион тенкөлөх продукци туса кәларнә. Унән ытларах пайө – промыш-ленность продукциө. Кунта чи малта-нах «Сеспель» предприяте, Муркаш-ри кирлөч завочөпе сөт-су заводне асәнса хавармалла. (Вөсө 2-мөш стр.).

Сән үкерчөкөсенчө: уява пухәннисене район пусләхө Ю.А. Иванов салам-лат; епле Хёл асатавён уявө-ха вәл капәрлатнә лаша күлнө җунасемсөр?

Раҗсейре

Милиционерсен өс укҗи үсет

Көснерни кун РФ Шалти өссөн министрствин финанспа экономика департаментчөн ертүсин сүмө Н. Максименко генерал-майор султалак вөслениччен милиционерсен өс укҗи 18,8 процент үссөсине пөлтөрнө. Вәл паләртнә тәрәх, юлашки пилөк султа вөсен өс укҗине таваттәмөш хут үстерөсчө.

Ситөс виҗсө султа окладсем тата икө хутчен пысәкланмалла. 2009 султа – 7 процент, 2010 султа – 6,5 процент. 2001 султан улшәннә компенсациөне те малашне индексациөсө пыраҗсөсчө.

Пенсионерсен (вөсем пөтөмпө 690 пин җын) пенсийөсем те штатри өсчөнсен окләчөсөне кура үсөсчөсчө.

Республикәра

Пысәк технологиллө медицина пулшавө – район җыннисене

«Сывләх» наци проекчө сүллө шайри медицина технологийөсене аталантарассине мала хурать.

Н.В. Федоров ЧР Патшаләх Канашне янә «Малашләх паян таватпәр!» җыравөнчөн: «Травматологи, ортопеди, тата эндопротезировани федераллә центрө республикәри халыхи сөнө йышши технологисен хәйне май локомотивө пулса тәрәт. Җак төлөнтөрмөш чаплә центра усни, аңа халыхи төнчө стандартне ларакан медицина хатөресөмпө тивөстөрни наукари хамә-рән тата төнчери ситөнүсөне пөтөстөрме май парать... Ортопеди профиллө операциөсен хисөпө таватә хут үсет. Сөнө технологиллө медицина пулшавө илесси 80 процент пысәклан-нать. Травмәсөне пула җынсем инвалида тухасси паләрмал-лах чакать. Җакән чухлө инвестици хывни, малта пыракан медицина технологийөсөне системәллә вәя көртни халиччен пирөн республикәра пулман».

Җак пулшавуа район җыннисем те усә кураҗсөсчө. Ятарлө өс ушкәнө туса хунә. Март уйәхөнчөн пусласа вәл вырәнсөне тухать, операциөсем тума пациентсөне суйласа илет.

Консультациө җыравән текөнсен район центрөнчи сывләх учреждениөне пымалла.

Көрхи культурәсем лайәх хөл каҗнә

Ытлари кун Чәваш Ен премьер-министрө Сергей Гапликов республика правительствин членөсемпе тата федераци ведомствин территори органөсен ертүсөсемпе канашлу ирттернө.

Ял хуҗаләх министрө Михаил Игнатьев планеркәна хутшән-нисөне сур аки өсөсөне мөнле хатөрленни җинчен каласа панә. Вәл пөлтөрнө тәрәх, пөлтөрхипө танлаштарсан, кәсал республикәна 40 процент ытларах минераллә удобренисем күнө, көрхи культурәсем йөркөллө хөл каҗнә.

ЧР ПА пресс-служби.

Кун пекки те пулать иккен

Айтәр-ха кивө хут пухар! Е... пухар мар-и?

Суллен хаҗат-журнал җыравән илмөсөр пурәнмас-тпәр. Пөлтөр-виҗсө җулхи кивө хаҗат-журнал, юрәхсә-ра тухнә кенөке таврашө кир-лөх мар. Унсәр пуҗне ытти әпәр-тапәр кивө хут таврашө те килти хуҗаләхра пухәнсах пырать. Усәсәр мөн аңа сун-тарса пөтерсе сая ярас е кәларса такас?

Кун пек усәсәр кивө хут таврашө пулсан хуҗа уҗа тулет-терсе йышәнмасчөсчө вөт-ха. Пачах төпөр май, хәйсем ун-шән түлөсчөсчө.

Ак тамаша, кама өненмө-ле халь кунта? Шүтлет пулө төрөм юлташәм. Мән Сөнтөрпе Муркаш райовө-сем икө патшаләхра мар вөт-ха. Саккунөсем епле расна? Ёненменнипөх Мән Сөнтөр райовне шәнкәрәвләса пәх-ма шут тытрам. Шүтлөмест иккен юлташәм. «Хәт мөн чухлө тиөсе килөр. Килограм-не 60 пула йышәнатпәр».

Пөлтөрчө телефон трубкинчи йәваш сасә. Пус тавра вара төрлө шухәш яванат. Апла пулсан шөл Мән Сөнтөр рай-повне. Кивө хута ситменниөне килограмне 60 пус түлөсө йышәнмас пулать, кайран вара аңа утилизициөме мөн чухлө түлөмөллө... Сахал мар такак түсөсчө пулас Мән-сөнтөрсөм кивө хут пухса.

Төн тата өсө-пүсө урәххин-чө мар-и? Төн Муркашөсем хәйсемшөн мөллөрөх мел шутласа тупман-ши? Пөтөрө кивө хут пухса уҗа ту, кай-ран аңа Шупашкарти хатөр-лев организациөсөне пөсөсе парса уқсаллә пул.

Җапла, халыхи вәхәтра темөне те көтө пулать, темөне те илтө-курма тивөт иккен. Төлөнме те пәрахатпәр пу-лас майөпен вөсенчөн. Тен ку җапла пулмалла пулө те.

им? Миххи качкиөх җырмана вәркәнтарса хавартам.

Ку истори җакәнпа вөслөнчө темеллөччө өнтө. Пөтөрөхинчө Муркаш пасарө-нчө Мән Сөнтөрпе пурәнкан пөлөшөме төл пултәм. Кәларсәлөсә кайрәмәр. Хампа пулса иртнө историө каласа патәм. «Пулма пултарай-масть, – төт юлташәм. Пирөн патра кивө хута уҗа тулет-терсе йышәнмасчөсчө вөт-ха. Пачах төпөр май, хәйсем ун-шән түлөсчөсчө».

Ак тамаша, кама өненмө-ле халь кунта? Шүтлет пулө төрөм юлташәм. Мән Сөнтөрпе Муркаш райовө-сем икө патшаләхра мар вөт-ха. Саккунөсем епле расна? Ёненменнипөх Мән Сөнтөр райовне шәнкәрәвләса пәх-ма шут тытрам. Шүтлөмест иккен юлташәм. «Хәт мөн чухлө тиөсе килөр. Килограм-не 60 пула йышәнатпәр».

Пөлтөрчө телефон трубкинчи йәваш сасә. Пус тавра вара төрлө шухәш яванат. Апла пулсан шөл Мән Сөнтөр рай-повне. Кивө хута ситменниөне килограмне 60 пус түлөсө йышәнмас пулать, кайран вара аңа утилизициөме мөн чухлө түлөмөллө... Сахал мар такак түсөсчө пулас Мән-сөнтөрсөм кивө хут пухса.

Төн тата өсө-пүсө урәххин-чө мар-и? Төн Муркашөсем хәйсемшөн мөллөрөх мел шутласа тупман-ши? Пөтөрө кивө хут пухса уҗа ту, кай-ран аңа Шупашкарти хатөр-лев организациөсөне пөсөсе парса уқсаллә пул.

В. БУМАЖКИН.

Ыран – Суту-илүре, йәла службинчө тата пурәнмалли сурт-йөрпе комму-налла хуҗаләхра өслөкөнсен күнө

СУТУ-ИЛҮРЕ, ЙАЛА СЛУЖБИЧӨ ТАТА ПУРӘНМАЛЛИ СУРТ-ЙӨРПӨ КОММУНАЛЛА ХУҖАЛАХРА өслөкөнсем, асәннә отрасльсөн ветеранөсем!

Сирө пурне те хавәрән професси уявө ячөпе чун-чөрөрен саламлатпәр.

Сирөн өс районта пурәнкансен пурнәс ушөвийөсөне лай-әхлатма пулшать. Кил-сүртә ашә, сүтә, шыв, газ пулни, магазинсөнчө таварсен ассортимөнчө пуян пулни, йәла ый-тәвөсөне туллин тивөстөрни кашни җыннән кәмәлне сөклөт. Эсир потребительсөн ыйтәвөсөне туллин тивөстөрме, җын-сөне төрлөрөн пулшө пама тәрәшатәр. Хавәрән тивөсөре пысәк яваләхпа пурнәслатәр, паянхи кун ыйтнине шута илсө вәй хуратәр. Районән социаллә-экономика аталанә-вөнчө сирөн ситөнүсөм пысәк вырән йышәнәсчө. Тавах сирө сакәншән.

Эсир малашне те хавәрән өсө пахаләхлә пурнәсласса шанса тәрәтпәр. Малалла та, йывәрләхсөне сөнтөрсө, үсөм хыҗсән үсөм тумалла пултәр. Пурсәра та сирөп сывләх, вәрәм кун-сүл, әнәсү, телөй сунатпәр.

Район пусләхө Ю.А. ИВАНОВ.

А.В. Белков столяр-платникпа В.Г. Веселов элект-рогазосварщик – «Пурәнмалли сурт-йөрпе коммуналлә хуҗаләх» предприяти өсчөнөсем. Вөсем кунта нумай сүл вәй хураҗсөсчө. Шаннә өсө яланах яваләхпа туйса пурнәс-ласчөсчө. Н. НИКОЛАЕВА сән үкерчөкө.

Йыхрав

Паян тата ыран – пысәк спорт амәртәвөсем

Районти йөлтөр спортне кәмәллакансөне паян тата ыран пысәк спорт амәртәвөсем көтөсчө. Шамат кунпа вырсарни кун районти йөлтөр базинчө йөлтөрпө чупса ял хуҗаләх предприя-тийөсөнчи, организациөсөнчи, учреждениөсөнчи физкультурта коллективөсем, ял тәрәхөсөмпе район администрацийөсөн пай-өсө, учительсөн коллективөсем хушшинчө мала тухса район пусләхөн кубокне сөнөсө илессишөн тата шул ачисөмпе өс җыннисөн спартакиадин амәртәвөсөм иртөсчөсчө.

Мартан 15-мөшөнчө малтанах шул ачисөмпе өс җыннисөн спартакиади шучөпе йөлтөрпө чупассипө амәртүсөм пулаҗсөсчө. Хыҗсән район пусләхөн кубокне сөнөсө илессишөн эстафөта амәртәвөсөм пулөс. Төпөр кунне вара Спартакиада шучөпе эстафөта амәртәвөсөне ирттерме паләртнә.

Ку амәртүсөне кәсал ачасөмпе сәмрәксөн Олимп резервө-сен В. Егорова ячөпе хисөплөкөнчөн спорт шулне йөркөлөнө-рөнпө 35 сүл ситнине халалланә.

Юбилей

Саламлатпәр

Нумай сүл пөрлө өслөнчө юлташәмәра – Җат-ракасси ялөнчө пурәнкан **Нина Александровна БОРИСОВАНА** 55 сүл тултарнә ятпа хисөплөсө әшшән саламлатпәр. Паянхи вавашат-ләхпа хастарләх сирте нихәсан та ан чактәр, ыра кәмәләр малашне те унрәнтәр, савән пөкөх сирөп сывләх, вәрәм кун-сүл, икөсөлми вәй-хал, кулленхи әнәсү сунатпәр.

Редакци коллективө.

Мән Шаптак ялөнчө пурәнкан **Мария Федоровна ЕГОРОВАНА** 80 сүл тултарнә ятпа чөрөрен тухакан чи ашә сәмахөсөмпе салам-латпәр. Пирө үстөрсө пурнәс сүлө сине кәлар-нәшән сан умра пус таятпәр. Эс пурри – пирөн савәнәс, пуянләх. Татах нумай сүл пурәнма сана Турри ырләх-сывләх патәрчөсчө.

Салампа: 4 хөрө, ывәлө, көрүшөсем, кинө, мәнүкөсем.

Анаткаса пурәнкан **Владислав Виссарионович КУЗНЕЦОВА** 50 сүл тултарнә ятпа чун-тан тухакан чи ашә сәмахөсөмпе саламлатпәр, икөсөлми вәй-хават, тумхахсәр кун-сүл, сирөп сывләх, пысәк телөй, вәрәм өмөр сунатпәр.

Саламлаканөсем: хунәмәшө, мәшәрө, ывәлө, хөрөпө көрүшө, мәнүкө, Кузнецов-сөмпе Гордеевсен сөмийсөм, тавәнөсем.